

Projekt

z dnia 18 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY GODÓW**

z dnia ..... 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2031 w Gminie Godów**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673)

Rada Gminy Godów

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2031 w Gminie Godów, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Godów.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XV/111/12 Rady Gminy Godów z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie przyjęcia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Godów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2026 – 2031
W GMINIE GODÓW

Opracował:
Zespół Interdyscyplinarny w Godowie
we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Godowie

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	3
III. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	4
1. DEFINICJA PRZEMOCY	4
2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY	5
IV. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ	6
1. SKALA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY GODÓW	7
2. BADANIE ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY DOMOWEJ SKIEROWANE DO MIESZKAŃCÓW GMINY GODÓW	10
3. BADANIE ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY DOMOWEJ SKIEROWANE DO DZIECI I MŁODZIEŻY ZAMIESZKUJĄCEJ TEREN GMINY GODÓW	12
V. CELE, OBSZAR I ZAŁOŻENIA PROGRAMU	13
VI. REALIZACJA, MONITORING I FINANSOWANIE PROGRAMU	14
VII. ZAKOŃCZENIE	16

I. WPROWADZENIE

Przemoc domowa to poważny problem, który dotyka zarówno kobiet, mężczyzn, jak i dzieci. Może przybierać różne formy: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną czy nawet zaniedbanie i cyberprzemoc. Osoby, które doświadczają przemocy, często czują się osamotnione i bezsilne, ale warto wiedzieć, że nie są same i mogą otrzymać wsparcie. W sytuacji zagrożenia przemocą, pierwszym odruchem człowieka jest poszukiwanie pomocy, oparcia i schronienia w domu rodzinnym i rodzinie. Przemoc domowa to poważny problem społeczny, który wymaga zarówno uwrażliwienia, jak i edukacji społeczeństwa. Uświadamianie społeczeństwa na ten temat jest kluczowe, aby przełamać tabu i zachęcić do reagowania na przemoc. Jednakże w sytuacji, w której to właśnie rodzina stanowi zagrożenie, osoby znajdujące się w niebezpieczeństwie powinny szukać pomocy poza rodziną, m.in. w instytucjach państwowych. Dlatego jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki społecznej jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, w tym przemocy domowej. W związku z powyższym, Zespół Interdyscyplinarny znajdujący się na terenie Gminy Godów opracował Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwany dalej Programem, który realizowany będzie w latach 2026-2031.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej. Opracowany Program zakłada zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową, zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2026–2031 jest opracowany i będzie realizowany w oparciu o niżej wymienione akty prawne:

1. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
2. ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
3. ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,

4. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy "Niebieska Karta",
5. uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024- 2030.

III. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według krajowych danych statystycznych przemoc jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a ofiarami przemocy w rodzinie bywają zarówno mieszkańcy w dużych miastach, jak i mniejszych miejscowościach czy wsiach. Zdarzenia, w których dochodzi do przemocy dotyczą zarówno małżeństw, jak i związków partnerskich, są także sytuacje, w których znęcano się nad dziećmi, czy mieszkającymi we wspólnym domu seniorami. Przemoc domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną.

1. DEFINICJA PRZEMOCY

Przemoc domowa zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej określana jest jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

1. narażające na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
2. naruszające ich godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
3. powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę,
4. ograniczające lub pozbawiające dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

5. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.
- 5. Zaniedbanie** – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się głównie jako nękanie, dręczenie, prześladowanie głównie w internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym.

IV. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach. Jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Dużą rolę odgrywa tutaj zdiagnozowanie skali problemu. Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia a jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu.

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych policji, liczba ofiar przemocy maleje – co wcale nie oznacza, że jest ich mało. W 2022 r. było ich 71 631, w tym 73 % stanowiły kobiety, 15% - małoletni, z kolei 12% - mężczyźni. Dla porównania w roku 2021 – 75 761, a w 2020 r. 85 575. Spadła też liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej. Jeszcze w 2020 r. było ich 73 228, a w 2022 r. – 62 244. Niestety, wśród ofiar rośnie odsetek małoletnich: w 2022 r. wynosił on nie co ponad 15 proc., rok wcześniej 14,6 proc. Ofiarami przemocy domowej wciąż w największym stopniu pozostają kobiety. Ich udział wśród poszkodowanych wynosi od lat ok. 72 proc.

1. SKALA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY GODÓW

Gmina Godów położona jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego w powiecie wodzisławskim i jest jednocześnie najbardziej wysuniętą na południe gminą powiatu wodzisławskiego. Od zachodu graniczy z gminą Gorzyce, od północy sąsiaduje z miastem Wodzisław Śląski i gminą Mszana, od wschodu z miastem Jastrzębie-Zdrój, zaś wzdłuż całej południowej granicy gminy przebiega granica państwa z Republiką Czeską. W skład gminy wchodzi siedem sołectw: Godów, Gołkowice, Krostoszowice, Łaziska, Podbucze, Skrzeńsko i Skrzyszów, obejmujących powierzchnię 38,08 km² i zamieszkiwanych przez ponad 13 tys. mieszkańców.

Skala zjawiska występowania przemocy domowej została przybliżona w opracowanej diagnozie lokalnych zagrożeń społecznych w gminie Godów. W ostatnich trzech latach Policja założyła

w sumie 50 Niebieskich Kart. Wypełnienie „Niebieskiej Karty” nie jest jednak równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania karnego. W przypadku złożenia takiego zawiadomienia może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy. Należy przy tym podkreślić, że Policja nie jest jedyną instytucją, która ma prawo założyć Niebieską Kartę. Oprócz policjantów, pracowników socjalnych czy asystentów rodziny, taką kompetencję mają m.in. przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, służby zdrowia i oświaty.

W celu zdiagnozowania skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Godów wykorzystano dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Godowie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godowie. Na podstawie tych zgromadzonych danych, możliwe jest zobrazowanie zjawiska przemocy domowej na przestrzeni ostatnich lat.

Tabela Nr 1.

Liczba osób objęta działaniami Grup Diagnostyczno - Pomocowych	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	6
Liczba powołanych Grup Diagnostyczno - Pomocowych	24	18	19
Liczba spotkań Grup Diagnostyczno - Pomocowych	76	61	62
Liczba osób objętych pomocą Grup Diagnostyczno - Pomocowych	72	53	56
w tym kobiety:	21	16	16
w tym mężczyźni:	28	19	20
w tym dzieci:	23	18	20
Łączna liczba rodzin objętych pomocą Grup Diagnostyczno - Pomocowych	25	18	19

Tabela Nr 2.

Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”	Liczba prowadzonych „Niebieskich Kart”		
	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Policja	21	14	15

GOPS	0	1	2
GKRPAiPN	1	0	1
Placówki służby zdrowia	0	0	1
Oświata	1	2	0
Inne instytucje	1	1	0
Razem:	24	18	19

Z analizy danych zawartych w tabelach wynika, że liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w ciągu ostatnich kilku lat utrzymuje się prawie na tym samym poziomie, co może świadczyć o ścisłej i skoordynowanej współpracy między instytucjami zaangażowanymi w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela Nr 3.

Rok	Przesłanka z jakiej została zakończona Niebieska Karta	
	Ustanie przemocy	Brak zasadności podejmowanych działań
2022	20	4
2023	10	4
2024	3	5

Dane zawarte w Tabeli nr 3. dotyczące zakończenia procedur „Niebieskie Karty” z przesłanki ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy oraz o rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowanych działań wskazują na

kompetencje osób zaangażowanych w procedurę, które umiejętnie rozróżniają przemoc od konfliktu czy agresji.

Ważnym ogniwem w realizacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest Zespół Interdyscyplinarny, który składa się w Gminie Godów z przedstawicieli: pomocy społecznej, policji, kuratorskiej służby sądowej, służby zdrowia, oświaty, organizacji pozarządowej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom, inicjowanie działań w stosunku do osób w realizacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, przekazywanie informacji oraz dokumentacji zgodnie z przepisami ustawy, kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia czy powiadomienie sądu w celu podjęcia stosownych działań w rodzinie.

Rozpoznanie skali zjawiska, wyłącznie na podstawie danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godowie czy Zespołu Interdyscyplinarnego w Godowie nie daje pełnego zobrazowania skali zjawiska. Powyższe dane wskazują, iż liczba wszczynanych procedur Niebieskie Karty z roku na rok utrzymuje się na podobnym poziomie. Należy jednak pamiętać, że przemoc jest zjawiskiem w dużej mierze ukrytym i wiele osób doznających przemocy nie zgłasza się po pomoc. Często przemoc nie wychodzi poza próg domu. Osoby będące ofiarami przemocy nie szukają pomocy wśród innych instytucji z różnych powodów. Trzeba również mieć na uwadze, że ofiarami przemocy domowej są także dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc, a które rozwijając się w atmosferze przemocy nabywają negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy już, jako osoby dorosłe.

3. BADANIE ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY DOMOWEJ SKIEROWANE DO MIESZKAŃCÓW GMINY GODÓW

Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Godów została oparta na analizie ankiet

skierowanych do dorosłych mieszkańców oraz ankiet dla dzieci/młodzieży. Do analizy przedłożono 86 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców oraz 8 ankiet wypełnionych przez dzieci/młodzież.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 93% stanowiły kobiety, 7% mężczyźni. Najliczniej reprezentowana była grupa osób w wieku 40-49 lat (56%). Mniej licznie reprezentowane były grupy wiekowe 30-39 lat (24%), 50-59 lat (13%) oraz 20-29 lat (4%), a także powyżej 60. roku życia (3%). Strukturę ankietowanych wg kryterium płci i wieku ilustrują poniższe wykresy.

Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem wyższym (75%). Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (22%). Wśród ankietowanych 80% posiada pracę stałą, 3% ankietowanych nie pracuje.

W przeprowadzonym badaniu 10% dorosłych mieszkańców gminy wskazało na występowanie w ich gospodarstwach domowych przejawów przemocy (wyzywanie, krytykowanie, ograniczanie kontaktu z rodziną/znajomymi, poniżanie). Ponadto 24% dorosłych mieszkańców deklaroowało, że zna rodziny, w których ich zdaniem występuje zjawisko przemocy domowej. Przyjmując, że odpowiedzi „słyszałem(-am) o takich przypadkach” w jakimś stopniu ukrywają prawdziwe zjawisko/wiedzę, wśród ankietowanych aż 26% zaznaczyło właśnie taką odpowiedź. Na pytanie o bezpieczeństwo w swoim miejscu zamieszkania 84% badanych odpowiedziało, że czują się bezpiecznie. Natomiast 9% udzieliło odpowiedzi, że nie czują się bezpiecznie, a 7% trudno ocenić swoją sytuację. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.

Prawdopodobnie niektóre sytuacje nie są interpretowane przez badanych jako przejawy przemocy domowej. Część osób może nie być świadoma, że w ich najbliższym otoczeniu dochodzi do przemocy lub też próbuje racjonalizować niektóre sytuacje. 72% badanych potwierdziła, że w ich rodzinie nieporozumienia i konflikty (sprzeczki, kłótnie, awantury) „zdarzają się lecz bardzo rzadko”. Do sytuacji konfliktowych kilka razy w miesiącu przyznaje się 6% ankietowanych i 2% kilka razy w tygodniu. 4% badanych wskazuje, że sytuacje tego typu są niemal codziennie.

Dorośli mieszkańcy gminy przemoc domową utożsamiają przede wszystkim z przemocą fizyczną: uderzaniem, kopaniem, duszeniem. Na podobnym bardzo wysokim poziomie utrzymuje się przekonanie, że przemocą domową jest grożenie, wyzywanie, ośmieszanie, popychanie oraz policzkowanie. Znacznie mniej dorosłych mieszkańców gminy za przejaw przemocy domowej uznaje przemoc polegającą na ograniczaniu kontaktów, poniżaniu, niszczeniu rzeczy, zmuszaniu do obcowania płciowego i demoralizacji.

Czynnikiem ryzyka wystąpienia przemocy domowej jest w dalszym ciągu nadużywanie alkoholu przez członka/członków rodziny. Rzadziej wskazywane w tym kontekście są choroby

psychiczne i zaburzenia emocjonalne oraz wzorce wyniesione z domu rodzinnego. Innym istotnym czynnikiem jest stres i frustracja, chęć dominacji oraz traumatyczne przeżycia. Znacznie rzadziej wskazywano na konflikt pokoleń, wykluczenie społeczne i temperament.

Dla około połowy ankietowanych klaps jest formą przemocy (49%), czyli ciągle klapsa z przemocą nie utożsamia mniej więcej połowa dorosłych mieszkańców gminy Godów. Oznacza to, że dziecko może częściej stać się ofiarą przemocy fizycznej z uwagi na wyższy poziom akceptacji kar cielesnych.

Świadomość społeczna ankietowanych na temat działań prowadzonych na rzecz osób dotkniętych przemocą jest bardzo słaba. Zaledwie 5% respondentów oceniło działania w tutejszej gminie jako wystarczające, 21% wystawiło ocenę negatywną. Aż 74% nie potrafiło jednoznacznie ocenić działań na rzecz przeciwdziałania przemocy. Wyniki ankiety pozwolą zidentyfikować luki w pomocy na rzecz przemocy domowej, ukierunkować przyszłe działania (np. w zakresie szkoleń, procedur, kampanii informacyjnych) oraz dostosować wsparcie do faktycznych potrzeb ofiar i społeczności.

3. BADANIE ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY DOMOWEJ SKIEROWANE DO DZIECI I MŁODZIEŻY ZAMIESZKUJĄCEJ TEREN GMINY GODÓW

Badanie skierowane do grupy dzieci i młodzieży zostało przeprowadzone na małej grupie respondentów. Ankieta zawierała łącznie 18 pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Celem badania było ustalenie, jaką wiedzę na temat przemocy domowej posiadają uczniowie oraz w jakim stopniu w życiu codziennym mierzą się z przemocą domową czy z agresją w środowisku szkolnym.

Młodzi respondenci posiadają wiedzę na temat przemocy oraz bardzo trafnie potrafili ocenić zachowania patologiczne. Jednogłośnie potwierdziły, że przemoc domowa jest przestępstwem, a problemów nie należy rozwiązywać siłą. Przemoc domowa to nie wstyd. Przemocy nie można ukrywać, trzeba takie sytuacje zgłaszać. „Klaps” stosowany przez rodziców jako forma przemocy równo podzieliła ankietowanych. Połowa badanych ocenia atmosferę panującą w domu i kontakt z rodzicami jako dobrą, 25% wystawiło ocenę bardzo dobrą i kolejne 25% jako przeciętną. 80% badanych czuje się w swoim domu bezpiecznie.

Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego wykazały, że najczęstszą formą agresji stosowaną w rodzinie jest wyzywanie, poniżanie i nadmierna krytyka - 33% uzyskanych odpowiedzi, następnie wyśmiewanie, ciągle niepokojenie i niszczenie rzeczy – 22% oraz bicie, popychanie, kopanie, grożenie, ośmieszanie, zaniedbywanie – 20%. Żaden z respondentów nie wybrał odpowiedzi, której można by było zakwalifikować jako molestowanie seksualne.

W ankiecie zapytano również o agresję w szkole. Połowa badanych nie czuje się w szkole bezpiecznie oraz doświadczyła agresji ze strony swoich rówieśników. W środowisku szkolnym wśród

agresywnych zachowań dominuje wyśmiewanie, przeklinanie i przezywanie, następnie uczniowie dopuszczają się agresji fizycznej, czyli bicie, kopanie, szarpanie.

W sytuacji doznawania przemocy w domu lub szkole 50% ankietowanych zwróciłaby się o pomoc. Osoby pokrzywdzone największym zaufaniem obdarzyłyby rodziców, następnie rodzeństwo i wychowawcę. Wśród badanych znalazły się też takie osoby, które bałyby się kogokolwiek poinformować lub nie wiedziałyby do kogo zwrócić się o pomoc.

Zjawisko przemocy domowej jest jednym z największych zagrożeń współczesnej cywilizacji. Należy pamiętać, że dziecko, które nie uczy się prawidłowych relacji międzyludzkich w rodzinie, będzie przenosiło patologiczne zachowania na życie w społeczeństwie.

W celu wzmocnienia systemu należy rozszerzyć zakres działań profilaktycznych, tak aby trafiły do jak największej grupy odbiorców, oraz skoncentrować się w szczególności na kształceniu kompetencji wychowawczych rodziców, jak i na uczeniu dzieci i młodzieży rozwiązywania problemów i konfliktów bez użycia przemocy.

Należy zintensyfikować kampanie społeczne dotyczące przemocy domowej, zarówno nastawione na wzrost wiedzy, jak i zmianę przekonań czy postaw. Tak jak dotychczas kampanie powinny być dopasowane do zróżnicowanych adresatów, należy wykorzystać wiele sposobów i kanałów dotarcia do odbiorcy. Ważne, by były intensywne i widoczne.

V. CELE, OBSZAR I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program ma za zadanie wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyny i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno pokrzywdzonym, jak i osobą stosującym przemoc.

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Godów.

Celami szczegółowymi będą:

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej - kierowane do mieszkańców Gminy Godów, a w szczególności do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową:
  - 1) rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych,
  - 2) dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,

- 3) umieszczanie informacji na stronie internetowej Gminy Godów i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godowie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej - kierowane do osób doznających przemocy domowej, w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, jak również do właściwych służb zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej:
  - 1) udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą,
  - 2) realizacja procedury „Niebieskiej Karty” przez Grupy Diagnostyczno – Pomocowe,
  - 3) udzielanie pomocy w znalezieniu bezpiecznego schronienia osobom dorosłym i zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom dotkniętym przemocą.
3. Zwiększenie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc domową
  - 1) dobry przepływ informacji pomiędzy instytucjami działającymi w systemie umożliwiającym szybkie działanie interdyscyplinarne.
4. Podniesienie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu poprawy jakości i dostępności świadczonych usług - kierowane do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:
  - 1) systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego i służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwięzionych w przemoc,
  - 2) integracja i koordynacja działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy domowej.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2031 winna przyczynić się do:

- 1) pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej, zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy i zwiększenia wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy,
- 2) ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne i do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doznających przemocy i zwiększy dostępność do profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy domowej,
- 3) podwyższenia kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy domowej,
- 4) zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

VI. REALIZACJA, MONITORING I FINANSOWANIE PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Zespół Interdyscyplinarny w Godowie, zaś za bezpośrednią realizację celów szczegółowych odpowiedzialne są instytucje realizujące statutowo działania w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemu przemocy domowej, w tym wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Godowie.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań programowych we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Monitorowanie Programu umożliwi obserwację realizacji zadań oraz ocenę stopnia osiągnięcia rezultatów. Monitoring będzie prowadzony na podstawie oceny poziomu realizacji poszczególnych zadań programu w celu stwierdzenia czy osiąga on założone cele. Niezbędne dane będą uzyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację jego założeń i gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godowie. Rezultatem prowadzonego monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Zespół Interdyscyplinarny przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu, w pierwszym kwartale kolejnego roku.

Partnerami w realizacji programu będą: placówki oświatowe, placówki kultury, placówki ochrony zdrowia, podmioty zewnętrzne. Niniejszy Program przedstawia szerokie spektrum działań wobec problemu przemocy domowej i tworzy ramy zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Godów. Skuteczność wdrożenia i realizacji Programu zależy od zaangażowania poszczególnych instytucji i organizacji w działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania i pomocy rodzinom.

Ewaluacja Programu będzie się opierać na systematycznym zbieraniu, analizie i interpretacji danych w celu określenia wartości programu a uzyskane informacje powinny być przydatne dla planowania, rozwoju i realizacji programu. Ewaluacja będzie więc procesem, który rozpoczyna się już w momencie tworzenia programu. Wtedy bowiem podejmuje się decyzję co do obszarów ewaluacji i sposobu jej przeprowadzania. W trakcie realizacji projektu będzie trwać ciągła analiza połączona z oceną jakości wykonywanych zadań.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

1. Kryterium skuteczności (plan a wykonanie), rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.

2. Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
3. Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
4. Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Ewaluacja końcowa będzie mieć na celu ocenę wdrożenia Programu pod kątem adekwatności podejmowanych działań i ich efektywności, a także dostarczenie danych do nowelizacji Programu na kolejne lata.

Źródłem finansowania działań zawartych w Programie będą środki budżetowe Gminy Godów na realizację bieżących zadań. Ponadto zakłada się możliwość finansowania Programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

VII. ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca, ponieważ nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka czy powodować jego cierpienia. Przemoc domowa jest niewątpliwie jedną z sytuacji kryzysowych, w jakiej należy podjąć skuteczne działania interwencyjne. Jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym, wymagającym kompleksowych i skoordynowanych rozwiązań w obszarze jej zapobiegania. Powodzenie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej zależne jest w znacznej mierze od współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy. Ważna jest również społeczna świadomość oraz właściwe podejście i postawa mieszkańców wobec problemu przemocy.

Uzasadnienie

Ustawą z dnia 9 marca 2023 roku została zmieniona ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Tytuł z ustawy "o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie" został zmieniony na ustawę o "przeciwdziałaniu przemocy domowej". Definicję przemocy w rodzinie zmieniono na definicję przemocy domowej. W/w ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową i osób ją stosujących.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz.U. 2024 r., poz. 1673) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Gminny Program dla Gminy Godów przygotowany został przez Zespół Interdyscyplinarny w Godowie we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Godowie. Obowiązywać będzie od dnia wejście w życie uchwały do dnia 31 grudnia 2031 r. Dokument będący załącznikiem do niniejszej uchwały określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Godów oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób dotkniętych lub zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.

KARTA INFORMACYJNA

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2031 w Gminie Godów

Osoba merytorycznie odpowiedzialna za przygotowanie aktu	Radca Prawny	Skarbnik Gminy	Zastępca Wójta	Sekretarz Gminy
data i podpis				
Akceptacja Kierownika Referatu				
data i podpis	data i podpis	data i podpis	data i podpis	data i podpis
Wpłynęło do biura rady	Skierowano do zaopiniowania na posiedzenia Komisji		Wynik głosowania	
data i podpis	☐ Edukacji, Kultury i Zdrowia		za	
			przeciw	
			wstrzymujących się	
	☐ Mienia Komunalnego, Ochrony Środowiska i Bezpieczeństwa Publicznego		za	
			przeciw	
			wstrzymujących się	
	☐ Rozwoju Gospodarczego i Budżetu		za	
			przeciw	
			wstrzymujących się	